ÇOK ACELE ve SÜRELİ

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-211- /3702 .09.2006
Konu : Soru Önergeleri

EKİM 2006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 14.09.2006 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-24495 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan Malatya Milletvekili Ferit Mevlüt ASLANOĞLU'na ait 6/2467 esas nolu sözlü soru önergesi ile İzmir Milletvekili Hakkı ÜLKÜ'ye ait 7/16743, 7/16746, Balıkesir Milletvekili Turhan ÇÖMEZ'e ait 7/16744, Erzurum Milletvekili İbrahim ÖZDOĞAN'a ait 7/16745, 7/16750, Afyonkarahisar Milletvekili Halil ÜNLÜTEPE'ye ait 7/16747, Bursa Milletvekili Kemal DEMİREL'e ait 7/16749, Denizli Milletvekili Ümmet KANDOĞAN'a ait 7/16751, 7/16765, Mersin Milletvekili Vahit ÇEKMEZ'e ait 7/16753, Bilecik Milletvekili Yaşar TÜZÜN'e ait 7/16754, Denizli Milletvekili Mehmet U.NEŞŞAR'a ait 7/16755, Mersin Milletvekili Mustafa ÖZYÜREK'e ait 7/16756, Edirne Milletvekili Rasim ÇAKIR'a ait 7/16757, Edirne Milletvekili Nejat GENCAN'a ait 7/16758, Ankara Milletvekili Mehmet TOMANBAY'a ait 7/16759, Antalya Milletvekili Nail KAMACI'ya ait 7/16760, Antalya Milletvekili Osman ÖZCAN'a ait 7/16761, Konya Milletvekili Atilla KART'a ait 7/16763, İzmir Milletvekili Ahmet ERSİN'e ait 7/16764, Hatay Milletvekili Mehmet ERASLAN'a ait 7/16766, 7/16767, Mersin Milletvekili Hüseyin ÖZCAN'a ait 7/16768, İzmir Milletvekili Enver ÖKTEM'e ait 7/16769, 7/16770, 7/16771, Şanlıurfa Milletvekili Mehmet VEDAT MELİK'e ait 7/16772, İzmir Milletvekili Yılmaz KAYA'ya ait 7/16773 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:
1-Görüş 6/2467 (1 sayfa)
2-Görüş 7/16743, 7/16744, 7/16745, 7/16746, 7/16747, 7/16749, 7/16750, 7/16751, 7/16753, 7/16754, 7/16755, 7/16756, 7/16757, 7/16758, 7/16759, 7/16760, 7/16761, 7/16763, 7/16764, 7/16765, 7/16766, 7/16767, 7/16768, 7/16769, 7/16770, 7/16771, 7/16772, 7/16773 (43 sayfa)

Eskişehir Yolu 9 km. 06530 Lodumlu/ ANKARA
Tel: (0312) 287 33 60-69 Fax: (0 312) 285 69 37
e-posta: skeskin@tarim.gov.tr Elektronik Ağ: www.tarim.gov.tr
Ayrıntılı bilgi için irtibat:S.KESKİN Mühendis

7/16743

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Hakkı ÜLKÜ
İZMİR Milletvekili
Önerge No : 7/16743

Piyasada satılan hazır gıda maddeleri ülkemizde insan sağlığını ciddi biçimde etkileyecek, özellikle kansere neden olacak derecede katkı maddeleri içermektedir. Ancak bu maddeler, açık bir şekilde bu ürünlerin ambalajlarının üzerinde belirtilmediği gibi ısrarla gizlenmeye çalışılmaktadır. Meselenin en tehlikeli tarafı ise bu katkı maddelerinin en çok çocuklarımız tarafından tüketilen ürünlerde bulunmasıdır.

Bir çok gıda ürünü Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın izniyle üretildiği ya da ithal edilip piyasaya sunulmasına izin verildiği için bu konuda kamuoyunu uyarma görevi özellikle Bakanlığınıza düşmektedir.
Bu bilgiler ve görüşler ışığında;

SORU 1) Bilimsel olarak çok ciddi şekilde insan sağlığını tehdit ettiği belgelenmiş olduğu halde, bakanlığınızın izniyle piyasada satılmakta olan, ürünlerden E 330, E250, E300, E320 E322 ve E 323 katkı maddeleri hangi firmanın hangi ürünlerinde bulunmaktadır?

CEVAP 1) E 330 sitrik asit, E 250 sodyum nitrit, E 300 askorbik asit, E 320 Bütillendirilmiş hidroksianisol (BHA) ve E 322 lesitin "TGK – Renklendiriciler ve Tatlandırıcılar Dışındaki Gıda Katkı Maddeleri Tebliği"nde düzenlenmiş ve burada hangi gıda maddelerinde ne kadar miktarda kullanılacağı belirtilmiştir.

Ancak E 323 kodlu anoksomer katkı maddesi Tebliğ kapsamında yer almadığından gıda maddelerinde kullanılmasına izin verilmemektedir.

Bu katkı maddelerini Tebliğ kapsamında izin verilen gıdaları üreten tüm firmalar kullanabilmektedirler. Gıda maddelerinde kullanılmasına izin verilen katkı maddelerinin, Tebliğ kapsamında belirtilen miktarlarda kullanılması, sağlık açısından bir olumsuzluk yaratmamaktadır.

SORU 2) Bu ürünlerin satılmasında Bakanlık olarak sağlığı tehdit etmediklerine dair bir bilginiz ya da belgeniz mi bulunmaktadır? Böyle bir bilgiye sahipseniz kamuoyunu aydınlatmak açısından açıklamayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 2) Gıda maddelerinde kullanımına izin verilen katkı maddeleri, yukarıda zikredilen ve hepsi de AB ile uyumlu olan Tebliğ kapsamında yer almaları gerekmektedir. Bu Tebliğlerde yer alan katkı maddeleri, Dünya Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ile Dünya Sağlık Örgütü (WHO) bünyesinde faaliyet gösteren Kodeks Alimentarius Komisyonu'na bağlı çalışan Gıda Katkı Maddeleri Uzmanlar Komitesi (JECFA) tarafından çeşitli çalışmalar sonucunda onaylanarak E kodu almış ve günlük tüketim limitleri belirlenmiş (ADI) maddelerdir. JECFA tarafından onaylanmamış ve AB mevzuatında yer almayan katkı maddelerinin gıda maddelerinde kullanılmasına müsaade edilmemektedir.

SORU 3) İnsan sağlığını çok ciddi şekilde tehdit ettiği için ABD, İNGİLTERE, FRANSA, ALMANYA, RUSYA, JAPONYA ve daha bir çok ülkede yasaklanmış olan, E102, 110, 123, 124, 131, 142, 210, 211, 213, 214, 215,216, 217 katkı maddeleri içeren gıda ürünleri

Türkiye'de satılmaya neden devam etmektedir? Bu durumun yol açacağı sağlık sorunlarının sorumluluğunu idare makamı olarak; izin verme, engellememe ve halkı uyarmama gibi uygulamalar itibariyle üstlenmeye hazır mısınız? Bu ürünler tam olarak hangileridir?

CEVAP 3) E 102 Tartrazin, E 110 Sunset yellow FCF-Orange yellow S, E 123 Amarant, E 124 Ponso(ponceau) 4R-Koşineal Red A, E 131 Patent Blue V, E 132 İndigotin (İndigo Karmin), E 133 Brilliant Blue FCF ve E 142 Green S renklendiriciler olup, "TGK Gıdalarda Kullanılan Renklendiriciler Tebliği" ile düzenlenmekte ve bu Tebliğ AB ile uyumlu bulunmaktadır. Bu nedenle AB üyesi ülkelerde de kullanılmaktadır.

210 Benzoik asit, E 211 Sodyum benzoat, E 212 Potasyum benzoat ve E 213 Kalsiyum benzoat, 214 Etil p-hidroksibenzoat, E 215 Sodyum etil p-hidroksibenzoat, E 216 Propil p-hidroksibenzoat, E 217 Sodyum propil p-hidroksibenzoat E 218 Metil p-hidroksibenzoat ve 219 Sodyum metil p-hidroksibenzoat, ise koruyucu maddeler olup "TGK–Renklendiriciler ve Tatlandırıcılar Dışındaki Gıda Katkı Maddeleri Tebliği"nde düzenlenmiştir. Yukarıda da belirtildiği üzere bu Tebliğ de AB ile uyumlu olup AB üyesi ülkelerde de söz konusu katkı maddeleri kullanılmaktadır.

SORU 4) Bakanlığınızın gıda ürünlerinin piyasada satılmasına dair izin verme süreci nasıl işlemektedir? Bu ürünlere izin verilirken hangi kriterler göz önüne alınmakta ve bu kriterlerin yeterliliği nasıl tespit edilmektedir?

CEVAP 4) Gıda maddeleri ve gıda maddeleri ile temas eden madde ve malzemelerin (ambalaj) İthalat aşamasında insan sağlığı ve güvenliği, hayvan ve bitki varlığı ve sağlığı yönünden yapılan kontrollerde mevzuata uygun olması halinde yurda girişine izin verilmektedir.

5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 4. maddesi gereği gıda maddesi üreten işyerleri asgari teknik ve hijyenik şartlara uyarak çalışma izni ve gıda sicili almak zorundadır.

Bu kapsamda, üretimin gerçekleştirilebilmesi için faaliyeti gerçekleştirecek işletme belediye mücavir alanı içinde ise belediyelerden, mücavir alan dışında ise İl Özel İdare Müdürlüklerinden çalışma izni ve gıda sicili, üretilecek ürün için ise faaliyetin bulunduğu yerdeki Tarım İl Müdürlüğünden üretim izni alınması gerekmektedir.

SORU 5) Kolalı içeceklerde kullanılan katkı maddelerinin tespiti için analiz yapılmasına izin verilmediği iddia edilmektedir. Bu ürünler tam olarak hangileridir? Bu iddia doğru mudur? Doğruysa gerekçesi nedir?

CEVAP 5) Kolalı içecekler, 30.10.1998 tarih ve 23508 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "TGK – Alkolsüz İçecekler Tebliği" kapsamında değerlendirilmektedir. Bakanlığımızca yapılan denetimlerde bu Tebliğ kapsamında yer alan hükümler aranmaktadır.

SORU 6) Sigara paketlerinin üzerinde, çok belirgin bir şekilde kanser ve ölüme neden olduğuna dair ibareler yer almakta iken -ve hatta bu üretici firmalar için zorunlu tutulmuşken, sigara kadar ve beklide daha fazla insan sağlığını tehdit eden katkı maddeli gıda ürünlerinin üzerinde bu uyarılar neden yer almamaktadır?

CEVAP 6) Gıda maddelerinin etiketlenmesine dair genel hususlar 25.08.2002 tarih ve 24857 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "TGK - Gıda Maddelerinin Genel Etiketleme ve Beslenme Yönünden Etiketleme Kuralları Tebliği" ile düzenlenmektedir. Gıda maddelerinde kullanılmasına izin verilen katkı maddeleri, söz konusu Tebliğde yer alan "Gıda katkı maddeleri bu Tebliğde EK-6'da yer alan sınıflamaya göre fonksiyonları ile birlikte adı veya EC kod numarası ile verilmelidir. Eğer kullanılan katkı maddelerinin birden fazla fonksiyonu var ise, söz konusu gıdadaki fonksiyonu belirtilir. Ancak modifiye nişastalar mutlaka bitkisel orijini ile belirtilmelidir." hükmü doğrultusunda gıda maddesinin etiketinde belirtilir.

Bunun yanında doğrudan tüketiciye sunulacak katkı maddelerinin etiketlenmesine dair hususlar, ve bunlara ilişkin uyarılar katkı maddelerinin yukarıda adı geçen Tebliğler de yer almaktadır.

SORU 7) En azından bu katkı maddelerinin yol açabileceği hastalıkların neler olduğu küçük de olsa belirtilemez mi? Bu yönde bir çalışmanız var mı?

CEVAP 7) Katkı maddelerinin neden olduğu hastalıklara ilişkin bir çalışmamız bulunmamaktadır. Ancak bu maddelere ilişkin yasal düzenlemeler AB ile uyumlu olduğundan çeşitli nedenlerle AB de kullanımına izin verilen veya kısıtlanan katkı maddeleri ülkemiz mevzuatına taşınmaktadır.